

POLSTOROČIE KNIŽNICE

pamätnica
1951 – 2001

Knižnica Antona Bernoláka
Nové Zámky 2001

POLSTOROČIE KNIŽNICE

pamätnica knižnice 1951 – 2001

Vydala: Knižnica Antona Bernoláka

Zostavila: v Nových Zámkoch
Marta SZILÁGYIOVÁ
za spoluúčasti súčasných a bývalých
pracovníkov knižnice
Grafická úprava: Vojtech KECSKÉS
Logo knižnice: Tibor SZILÁGYI jr.
Ilustrácie: Peter SABOV
Korektúry: Mária FELDINSZKÁ
Chronológia angl.: Mgr. Attila GÁLIK
Chronológia maď.: Adriana GODAOVÁ
Náklad: 150 ks
Rozsah: 56
Vydanie: 1.
Vytlačil: AZ PRINT s. r. o. - Nové Zámky

Text neprešiel jazykovou úpravou

ISBN: 80 – 968482 – 3 – 2

**Pamätnica knižnice vyšla s finančným príspevkom
Štátneho fondu kultúry Pro Slovakia a
Mestského úradu v Nových Zámkoch.**

OBSAH

<i>Úvodom...</i>	5
<i>Úplne na začiatku a ešte predtým...</i>	7
<i>Začiatky Okresnej knižnice</i>	11
<i>Ďalšie roky..., alebo kontinuita</i>	12
<i>Posledné desaťročie</i>	14
<i>Štruktúra knižnice v roku 2001</i>	17
<i>História knižnice v číslach, alebo trocha štatistiky nezaškodí</i>	18
<i>Oral history alebo spomienky</i>	21
<i>Čo treba vedieť o službách a kluboch v knižnici</i>	25
<i>Kroniky rozprávajú, ... alebo tvorcovia kníh, hostia u nás</i>	35
<i>Práca, ktorú čitatelia nevidia</i>	38
<i>Kontakty, priateľstvá, ... alebo kto nás má rád</i>	41
<i>Cestou k storočnici..., alebo naša misia a vízia</i>	43
<i>Nevážne..., alebo trochu knižničného Humoru</i>	45
<i>Resumé – chronológia</i>	
<i>slovensky</i>	47
<i>maďarsky</i>	49
<i>anglicky</i>	52
<i>Použité pramene</i>	55
<i>Záverom</i>	56

KNIŽNICA

Knižnica má svoje čaro,
miesto v nej má každý,
kto rád sa túla knižným rajom,
veď kniha je priateľ NAVŽDY.

Knižnica má päťdesiatku,
stále je však plná sily,
do veršov si skladám všetko,
čo jej želám v tejto chvíli.

Zaželám jej k polstoročiu,
splnenie túžob, tajných snov
a spokojnosť na tvárach všetkých,
čo spojili svoj život s ňou.

Zaželám jej pekné rána
a mnoho krásnych nových kníh,
nech zostane, čím vždy bola,
verný kamarát, milý spoločník.

Jitka Rožňová, členka
Literárneho klubu pri
Knižnici Antona Bernoláka

Knihovné k padesátinám

Když člověk slaví narození
tak přioptí chodí spát
s knihovnami však to tak není
jsou rozumnější to se cení
zvláště když jim je padesát.

A lahle pana Bernoláka
v těch Nových Zámkách zrozená
už nelekne se ani draka
i doba byla všelijaká
různá jak v knihách písmená.

Prěji knihám i knihovnicím
časopisům i novinám
ať úsměv nezmizí jim z lící
už končím běžím pro kytici
a spolu s Vámi vzpomínám.

Jen moje milá se mnou stárni
ať máme plány bláhové
to přěje Ti klub literární
a všichni jeho členové.

Václav Strejček, vedúci
Literárneho klubu pri
Knížnici Antona Bernoláka

ÚPLNE NA ZAČIATKU A EŠTE PREDTÝM

Nové Zámky boli osídlené už v staroveku o čom svedčí archeologický výskum pohrebiska z čias avarskej ríše.

Založenie novozámockej pevnosti si vynútili obranné záujmy Uhorska pred tureckým nebezpečenstvom. Výstavba novozámockého hradu (1545), ktorého zakladateľom bol arcibiskup Várday znamená vlastne založenie mesta. Založením Nových Zámok vzniká významná vojenská pevnosť, ktorá hrdinsky vzdorovala tureckej dobyvačnosti a podieľala sa na viacerých stavovských povstaniach.

Z hľadiska *histórie knižnice* je zaujímavé, že *prvá knižnica* na území Nových Zámok bola pravdepodobne v roku 1631 založenom kláštore Františkánov, čoho dôkazom by mohli byť 4 cenné kódexy (Novozámocký z roku 1530 obsahujúci vyše 4000 riadkovú veršovanú legendu Sv. Kataríny; a Czechov kódex, pochádzajúci z roku 1513, oba opatruje Maďarská akadémia vied, ako i Thewrekov a Piryho kódex).

Ak načrieme do kultúrnej minulosti mesta, objavia sa nám veľké osobnosti kultúry a histórie, ktoré žili a pôsobili na našom území.

Anton BERNOLÁK prišiel do Nových Zámkov v roku 1797. Bol tu počas 16 rokov dekanom a školdozorcom. V Nových Zámkoch dokončil svoje životné dielo, päťjazyčný „Slowár“ a je pochovaný v našom meste.

Veľkú pozornosť venovalo mesto kultu *CZUCZORA Gergelya*, ktorý sa narodil v susednej obci Andovce. Bol členom Maďarskej akadémie vied.

Významným rodákom mesta je i básnik a spisovateľ európskeho formátu *KASSÁK Lajos*.

Ak skúmame dejiny mesta, zistíme, že, žiaľ ešte aj v roku 1880 bola polovica obyvateľstva negramotná.

Kultúrny vývoj sa zintenzívnil od rokov 1848-1849, stavia sa železnica, rozvíja sa priemysel aj poľnohospodárstvo, v roku 1842 sa otvára prvé gymnázium v meste, pracujú tu 4 tlačiarne, objavujú sa týždenníky, ako *Érsekujvár és vidéke*, *Érsekujvári lapok*, *Slovenský juh* a pod.

Mesto začína nadobúdať občiansky ráz, vznikajú rôzne spolky na podporu vzdelanosti, naše mesto navštevujú významné osobnosti.

V časopise *Kis Magyar Alföld* z 2. novembra 1902 nachádzame zmienku o počine Gézu J. Pálinkása kníhkupca a podnikateľa s papierom, ktorý otvoril „modernú výpožičnú knižnicu“ v Nových Zámkoch, kde si čitatelia mohli požičať 1500 zväzkov kníh, ďalšie pramene o tejto knižnici sa neobjavili.

Ďalšie pramene uvádzajú, že na základe uznesenia mestskej rady v Nových Zámkoch sa vytvorili v roku 1926 dve mestské knižnice – jedna s fondom kníh v jazyku maďarskom, druhá s fondom kníh v jazyku slovenskom. Podľa tohto uznesenia mestský zastupiteľský zbor rozhodol o pridelovaní príspevku na činnosť knižníc, ktorý predstavoval 50 halierov na 1 obyvateľa.

Maďarská knižnica bola v roku 1928 zverená profesorovi gymnázia *Eugenovi JANSONOVI*, ktorý túto funkciu vykonával do roku 1931. Väčšina fondu knižnice pochádzala z nitrianskej župnej knižnice ako i z darov miestnych občanov. Ostatné knihy sa získali nákupom. Pri knižnici existovala knižničná rada a nákup kníh spadal výlučne pod kompetenciu knižničnej rady.

V roku 1931 prevzal knižnicu *Ján NÉDER*. Knižnica mala v tom období 2780 zväzkov, ktorej fond využívalo 128 čitateľov.

Po roku 1931 sa činnosť knižnice zintenzívnila a v roku 1933 sa priestory knižnice, ktorá bola v tom čase umiestnená v *Casine* javili už nepostačujúce. Z tohto dôvodu bola knižnica premiestnená do suterénu obytného domu *dr. Arpáda Franka*.

V roku 1936 bola knižnica aj odtiaľto vyst'ahovaná a získala priestory v bývalej budove *Slovenskej banky* (terajšia Kostolná ulica).

V roku 1942 mala knižnica 7800 zväzkov a 520 čitateľov. V tomto roku prevzala vedenie knižnice od *Jána NÉDERA - p. LAMOŠOVÁ*. Činnosť knižnice prebiehala do marca r. 1945, kedy bola budova zničená bombardovaním. Väčšia časť zariadenia a knižného fondu bola zničená, podarilo sa zachrániť iba 3000 zväzkov. Uvedené údaje o činnosti maďarskej knižnice pre okresnú knižnicu osobne spísal bývalý knihovník *Ján Néder*.

O činnosti slovenskej knižnice sa zachovali iba veľmi strohé údaje. V tridsiatich rokoch viedol knižnicu český učiteľ *František HYHLÍK*, ktorý pôsobil na Gymnázium v Nových Zámkoch.

Pripojením Nových Zámkov k Maďarsku v novembri 1938 sa zmenila politická situácia v meste, ktorá ovplyvnila aj činnosť slovenskej knižnice, o čom svedčí i zachovaný úradný dokument – *Osvedčenie, vydané 30. decembra 1945* (príloha 1).

Koncom decembra roku 1938 sa *Ján Néder* zdôveril *Karolovi Martinčekovi*, t. č. tajomníkovi slovenského katolíckeho kruhu v Nových Zámkoch s tým, že dostal ústny rozkaz od *Jána Ölvediho*, mešťanostu mesta, aby slovenské a české knihy, majetok mestskej verejnej knižnice spálil a týmto spôsobom zničil. Zároveň si pýtal radu, čo má v tejto veci spraviť. Bolo vzájomne dohodnuté, že knihy pre Slovákov tak cenné sa zachránia tým spôsobom, že sa pobalia a zamiešajú medzi starý archívny materiál.

Počas maďarskej okupácie boli niektoré knihy tajne vypožičiavané, ale len dôveryhodným osobám.

Týmto činom sa pre mesto zachránili knihy v počte okolo 3000 ks, ktoré v decembri roku 1945 už boli v mestskej knižnici pre čitateľov k dispozícii a po šoku z 2. svetovej vojny, kedy obyvateľstvo z 23306 ľudí kleslo na 13400 sa mesto začalo aj kultúrne spamätávať.

Zásluhou kultúrneho a morálneho cítenia občana maďarskej národnosti *Jána Nédera* sa zachovala aspoň časť fondov slovenskej knižnice, ktorá neskôr v podstate tvorila základný fond novozaloženej *Okresnej ľudovej knižnice v Nových Zámkoch*.

ZAČIATKY OKRESNEJ KNIŽNICE

Výnosom Povereníctva informácií a osvety v Bratislave č. 644/1951 – S zo dňa 30. marca 1951 sa zriadila z mestskej knižnice *Okresná ľudová knižnica v Nových Zámkoch*.

V archívnych materiáloch sa v súvislosti s činnosťou okresnej ľudovej knižnice uvádza dátum *26. novembra 1951*, takže možno konštatovať, že rok vzniku okresnej ľudovej knižnice bol rok *1951*.

V roku 1951 až 1953 sa dvakrát menili riaditeľky knižnice. Po *Anne ŽILINSKEJ* prevzala knižnicu *Irena KÚTNA*, ktorá bola vo funkcii do 15. novembra 1953. Od tohto obdobia až do roku 1960 pôsobila vo funkcii riaditeľky Okresnej ľudovej knižnice *Zuzana MAJEROVÁ*.

Knižnica bola umiestnená v budove Grémia v suteréne. V tom období mala knižnica cca 2000 zväzkov. Literatúra bola prístupná čitateľom vo voľnom výbere, bola roztriedená na štyri skupiny – politickú literatúru, ostatnú náučnú literatúru, beletriu a mládežnícku literatúru. Knižnica dosahovala v priemere 800 čitateľov a 18000 výpožičiek. V týchto priestoroch bola knižnica umiestnená do roku 1956, kedy sa premiestnila do budovy Rímskokatolíckeho farského úradu na Hlavnom námestí.

Okresná ľudová knižnica v tom čase už poskytovala metodickú pomoc ľudovým knižniciam vo svojom metodickom obvode, ktorý tvorilo 15 ľudových knižníc.

V roku 1957 zabezpečovali prácu v knižnici dvaja pracovníci a jeden aktivista pán *Ladislav BANYÁR*.

V rokoch 1957 – 1959 sa zintenzívnila práca s čitateľmi. Do mestského rozhlasu boli pravidelne vysielané relácie, cestou, ktorých sa propagovala činnosť knižnice a v novozámockom kultúrnom kalendári sa zverejňovali krátke bibliografie o nových knihách.

ĎALŠIE ROKY..., ALEBO KONTINUITA

Činnosť okresnej ľudovej knižnice sa začala systematickejšie rozvíjať v šesťdesiatich rokoch, kedy boli do knižnice prijatí prví kvalifikovaní pracovníci s odborným knihovníckym vzdelaním.

Zlúčením troch okresov (Nové Zámky, Šurany, Štúrovo) sa v roku 1960 vytvoril okres Nové Zámky a rozšíril sa i metodický obvod knižnice.

V rokoch 1960 až 1963 vykonával funkciu riaditeľa knižnice *Imrich ČERVENKA*. 1.septembra 1963 od menovaného prevzala funkciu

riaditeľky *Gizela DRŽÍKOVÁ*. Vo funkcii riaditeľky pôsobila do 31. marca 1967.

V rokoch 1963 – 1965 sa vytvorilo metodické oddelenie a funkciu metodičiek vykonávali *Mária PÍSEČNÁ* a *Mária TÓTHOVÁ*.

V roku 1967 preberá funkciu riaditeľa *Vincent MÁČOVSKÝ*, prom. knih., ktorý vo funkcii pôsobil do roku 1968.

V roku 1969 bola do funkcie riaditeľky okresnej knižnice ustanovená *Marta WEISSOVÁ*, ktorá túto funkciu vykonávala 29 rokov, do

2. marca 1997. V roku 1970 pracovalo v okresnej knižnici už 6 kvalifikovaných pracovníkov a knižnica mala 6 oddelení.

Okresná knižnica v rokoch 1971 – 1975 plnila funkciu ústrednej knižnice pre všetky knižnice v okrese, bola osobným úradom pre všetkých profesionálnych pracovníkov a zároveň poskytovala knižničné služby pre obyvateľov mesta a okolia.

V týchto rokoch vyvíjala knižnica činnosť v tých istých priestoroch ako v roku 1956. Knižnica nemala potrebné skladové priestory, miestnosti pre organizovanie besied, čítarenské priestory atď.

Celá činnosť knižnice bola vykonávaná na ploche 230 m². Situácia v umiestnení okresnej knižnice sa čiastočne zmenila otvorením samostatného oddelenia politickej literatúry v roku 1972 (153 m²).

Jednou z úloh bolo zriadenie Pobočky okresnej knižnice v časti mesta Za tromi mostami.

Počtom zväzkov na 1 obyvateľa sa okresná knižnica radila na posledné miesta v rámci Slovenska. I napriek tomu, že v rokoch 1971 – 1975 sa prírastok literatúry pohyboval medzi 3600 až 5200 zväzkami, nestačil sa vyrovnat' rozdiel zapríčinený nesystematickým dopĺňovaním knižného fondu v päťdesiatich rokoch.

V roku 1972 sa začal vydávať regionálny časopis pre knihovníkov okresu – *Knihovnícky svet*. Časopis, ktorý vychádzal dvakrát do roka prinášal príspevky o činnosti knižníc, aktuálne články o knihovníctve, referáty atď.

V roku 1975 vytvorila okresná knižnica v Klube dôchodcov miesto obsluhy. Sem presunutý súbor kníh sa pravidelne doplňoval, toto miesto obsluhy pracuje dodnes.

V roku 1975 pracovalo v okresnej knižnici 17 pracovníkov, z toho 8 pracovníkov s odborným knihovníckym vzdelaním.

V roku 1976 perspektívny plán stanovil i dobudovanie okresnej knižnice v zmysle jej funkcie metodického, bibliografického a informačného centra.

Možno konštatovať, že obdobie rokov 1976 – 1980 z hľadiska doriešenia priestorovej situácie okresnej knižnice patrilo medzi najúspešnejšie. V roku 1976 sa otvára Pobočka II (50 m²), čím sa ďalej rozširujú knižničné služby.

V roku 1977 sa okresná knižnica presťahovala do nových priestorov v novostavbe administratívnej budovy Slovenskej štátnej poisťovne a Okresného oddelenia Slovenského štatistického úradu a Okresnej knižnice. Priestory okresnej knižnice sa rozšírili o 860 m² celkovej úžitkovej plochy. Vytvorili sa podmienky pre budovanie hudobného oddelenia, upravili sa priestory pre organizovanie kolektívnych podujatí. Pre deti sa zriadila rozprávková izba a začal vychádzať časopis Knižovníček.

V roku 1979 sa po prvýkrát organizoval Knižovnícky týždeň, podujatia ktorého boli zamerané na propagáciu knižnej kultúry, ďalšie vzdelávanie knihovníkov, ktorý sa pripravoval 12 rokov v Mesiaci knihy. Počet pracovníkov sa zvýšil na 22.

V rokoch 1976 – 1980 sa venovala pozornosť edičnej činnosti a v roku 1978 sa začala vydávať séria malých výberových bibliografií.

Rôznorodé čitateľské záujmy sa knižnica snažila uspokojiť s novými netradičnými prostriedkami. Výsledkom snaženia bola realizácia hudobného oddelenia, ktoré bolo otvorené 13. decembra 1979.

V roku 1982 sa v práci okresnej knižnice zaviedli nové formy práce s čitateľmi a to požičiavanie zvukových kníh pre zrakovo postihnutých a nevidiacich občanov.

POSLEDNÉ DESAŤROČIE...

Politické zmeny v spoločnosti v roku 1989 neobišli ani našu knižnicu, rokmi zaužívané formy práce bolo treba naplniť novým obsahom. Oddelenie politickej literatúry už začiatkom roku 1990 mení štruktúru, po očistení knižného fondu od ideologicky nepotrebných literatúr sa pretransformovalo na oddelenie odbornej literatúry, ktoré v sebe zahŕňalo aj – úsek regionalistiky a bibliografie. Odborné oddelenie zažíva prvé nespokojivé dotyky s výpočtovou technikou, knižnica skúša podnikat' – zriaďuje antikvariát, predáva literatúru a hľadá nové finančné zdroje.

Mení sa priestorová situácia knižnice. Oddelenie pre deti a mládež sa v roku 1990 z priestorov Rímskokatolíckeho farského úradu presťahuje do centrálnej budovy.

V roku 1992 sa otvára Pobočka 4 v Centre kultúry na Nábřeží, ktorá pracuje dodnes.

V roku 1996 knižnica začína automatizovať knižný fond v softvéri Smartlib 3.0. a získava nové osobné počítače. V knižnici pracuje 29 pracovníkov.

Okresná knižnica prestáva byť osobným úradom pre ľudové knižnice, narúša sa kontinuita metodologickej práce.

Zriaďovateľom knižníc sa stávajú obecné alebo mestské úrady, zriaďovateľom okresnej knižnice je do roku 1996 Ministerstvo kultúry SR, a po strate právnej subjektivity je začlenená do Požitavského kultúrneho centra ako špecializovaný útvar – Požitavská knižnica, ktorého vedenie prevzala od 3. marca 1997 *Mgr. Ľubica ČERVENÁ*.

Rok volieb 1998 prináša ďalšie organizačné zmeny, od 1. apríla 1999 je naša knižnica znovu právnym subjektom a štátnou príspevkovou organizáciou napojenou na štátny rozpočet prostredníctvom Krajského úradu v Nitre, riaditeľkou knižnice sa stáva *Marta SZILÁGYIOVÁ*.

V roku 2000 sa završuje úsilie o premenovanie knižnice na Knižnicu Antona Bernoláka v Nových Zámkoch.

Rozvíja sa automatizácia knižnice, budovaním počítačovej siete pre moderný softvér Rapid Library, ktorého cieľom je automatizácia knižničných služieb a pretvorenie knižnice na informačné stredisko v meste i regióne, čomu slúži aj napojenie našej knižnice na Internet, svetovú informačnú sieť a vytvorenie vlastnej web. stránky.

Uplynulé desaťročie, najmä roky 1997 – 2001 sú naplnené niekedy až donkichotským zápasom o dôstojné miesto knižnice v spoločnosti. Napriek úsiliu neustále klesá množstvo financií na nákup knižničných zbierok, v týchto rokoch sme nemohli kúpiť ani jednu knihu zo štátneho rozpočtu, iba zo sponzorských zdrojov.

Rok 2001 náš kolektív 22 pracovníkov postavil pred zložitú úlohu – kvôli rozsiahlej rekonštrukcii sme sa dočasne (dúfame!) v júli vystaňovali z administratívnej budovy Slovenskej poisťovne, v ktorej je knižnica od roku 1977 umiestnená, do náhradných priestorov bývalej MŠ na ul. Boženy Němcovej, vďaka pochopeniu Okresného úradu.

V čase prípravy našej pamätnice koncom roku 2001 s napätím očakávame zmeny súvisiace s reformou štátnej správy, kedy od roku 2002 bude našim zriaďovateľom vyšší územný celok nitrianskeho regiónu.

Verme spolu, že svitne na lepšie časy.

ŠTRUKTÚRA KNIŽNICE V ROKU 2001

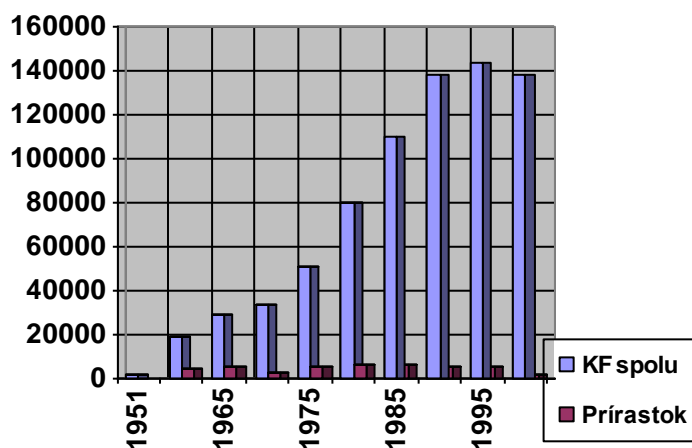

HISTÓRIA KNIŽNICE V ČÍSLACH,
alebo
TROCHA ŠTATISTIKY NEZAŠKODÍ

KNIŽNIČNÝ FOND:

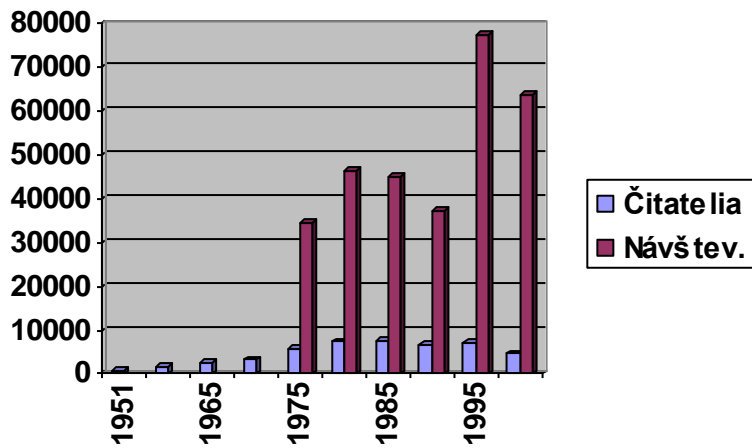
rok	1951	1961	1965	1970	1975
KF spolu	2000	18730	28835	33582	50487
Prírastok		4377	5860	2804	5223
rok	1980	1985	1990	1995	2000
KF spolu	79714	109924	138316	143728	137817
Prírastok	6762	6577	5164	5350	1611

Grafické znázornenie
rastu knižničného fondu za porovnávané obdobie

ČITATELIA:

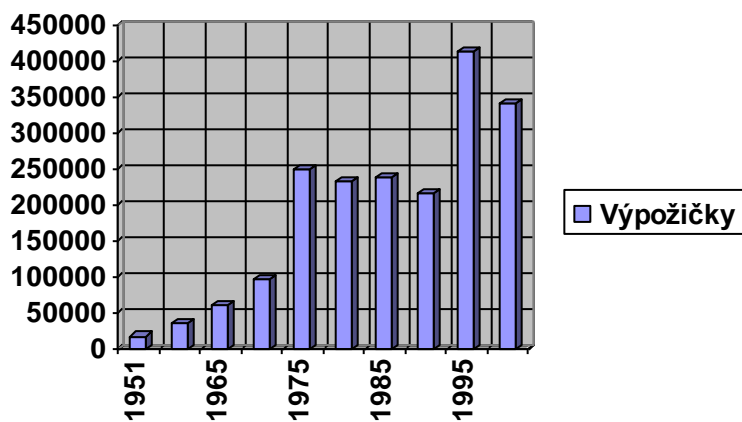
rok	1951	1961	1965	1970	1975
Čitatelia	800	1753	2485	3344	5786
Návšt.					34538
rok	1980	1985	1990	1995	2000
Čitatelia	7450	7708	6643	7234	4651
Návšt.	46316	45044	37228	77326	63617

Grafické znázornenie počtu čitateľov a návštevníkov knižnice za porovnávané obdobie

VÝPOŽIČKY:

rok	1951	1961	1965	1970	1975
Výpožičky	18000	36641	60958	98153	249980
rok	1980	1985	1990	1995	2000
Výpožičky	233109	239473	216734	413079	341530

Grafické znázornenie výpožičiek v knižnici za porovnávané obdobie

Čas všetko skrášli...

V živote človeka sú medziny. Určité veci si viacej pamätáme aj po desaťročiach. Keď prvýkrát robíme niečo to si vždy lepšie zapamätáme. Takým momentom je aj prvé zamestnanie, prvý deň v práci.

Ja som s výberom povolania mala veľké šťastie. Pre mňa moje zamestnanie nebolo „robotou“, ja som to považovala za moje „hobby“.

Tých tridsať rokov ubehlo veľmi rýchlo, dodnes si pamätám môj prvý deň v práci. Zaujímavé, posledný deň si nepamätám tak dobre – to bolelo.

Bolo to 3. augusta 1963. Pri kostole bola v tom čase Okresná knižnica, ktorú som si vybrala ako moje prvé miesto pôsobenia. V tom čase sa na knihovnícku školu z ONV posielali ponuky voľných miest.

Nové Zámky som si vybrala preto, lebo tu som maturovala, poznala som mesto, vedela som, že je dvojjazyčné, bolo pomerne blízko k môjmu rodisku, mala som tu rodinu aj spolužiačky zo strednej školy.

Priestovala som ráno, bol pondelok. Knižnica zatvorená. Na moje klopanie sa ukázal vo dverách jeden pán. Ja som mu povedala kto som, čo chcem

(už som si to po ceste v duchu pripravovala) on sa na mňa pozrel a povedal len toľko „poďte“ a viedol ma do neďalekého knihkupectva. Cestou som sa snažila o nejakú konverzáciu s ním, ale moc mi neodpovedal.

V knihkupectve som sa stretla s ostatným personálom a s inšpektorkou knižnice. Na moje veľké potešenie aj s mojou bývalou spolužiačkou s Marikou Tóthovou. Pomaly som sa zaučila pod dozorom p. Banyára a vysvitlo, že preto bol v prvých momentoch tak skúpy na slovo, lebo málo vedel po slovensky. A, ja som mala pred ním trému či správne hovorím po slovensky.

Dostala som sa do malého kolektívu, kde práve predtým prehrmela aféra s nekvalifikovaným riaditeľom. Ja som bola v tom čase tretia kvalifikovaná sila v knižnici. Zažila som mnoho príjemných príhod aj s kolegami aj s čitateľmi. V tomto kolektíve som robila až do narodenia mojej dcéry, do r. 1972. Vtedy sa mala otvoriť 1. pobočka za Tromami. Ponúkli mi to miesto, prijala som. Bolo to pre mňa výhodné, blízko k nášmu bytu, robila som iba na polovičný úväzok a tak deti nemuseli ísť do jasiel.

Potom to pre mňa bola aj výzva založiť si knižnicu a vybudovať čitateľskú základňu. Rada si spomínam na čitateľov z tej pobočky.

Keď sa naskytila možnosť založiť si ďalšie pobočky, ja som putovala ďalej, tak som rozbehla prácu na Pobočke 2 a Pobočke 4.

Páčila sa mi samostatná práca, získavanie čitateľov, možnosť experimentovať, vyskúšať si nové metódy práce, ktoré sme spoznávali na knihovníckych zájazdoch, stážach. Medzi tým som skúsila aj prácu metódičky a prácu na odbornom oddelení. Aj na tieto miesta spomínam v dobrom. Na metódičke som spoznala okres, na odbornom zas odbornú literatúru. Z tohto pôsobiska si pamätám jednu smiešnu prírodu:

Čitateľ hľadal knihu o vtákoch. Ja, v snahe upresniť požiadavku, som sa ho spýtala „akého vtáka máte?...“. Na šťastie, on sa robil, že nepočul moju otázku, ktorú keď som vyslovila, až vtedy som pochopila jej dvojsmyseľnosť.

Boli to pekné roky a teší ma, že som dodnes v priateľskom styku s kolektívom bývalého pracoviska.

Katarína Strbová

Poznámka

Pani Katarína Strbová v súčasnosti vedie prvú súkromnú knižnicu na Slovensku – Bibliotéku Kaláka, ktorú ako občianske združenie založila spolu s manželom, a ktorej fond je tvorený z knižných darov obyvateľov.

Zostavovateľka.

Kniha, knihovník, knižnica

Keď som sa ako žiачka základnej školy stala čitateľkou Okresnej ľudovej knižnice v Nových Zámkoch, netušila som, že táto knižnica sa o niekoľko rokov neskôr stane mojim dlhoročným pracoviskom.

Knihy a knižnice sa akosi spájajú s celým mojim životom. Po skončení Strednej knihovníckej školy nadstavbovej v Bratislave som pôsobila vo funkcii inšpektorky kultúry ONV, neskôr v okresnej knižnici vo funkcii riaditeľky.

Tieto funkcie mi umožnili podrobne spoznať činnosť a prácu knižníc v okrese, vrátane Okresnej knižnice v Nových Zámkoch.

V okresnej knižnici som pôsobila od roku 1969 do januára 1998, celkom 29 rokov. Boli to roky, ktoré priniesli veľa zmien, či už spoločensko-politických, ako i zmien, ktoré viedli ku kvalitatívne lepšiemu materiálno-technickému vývoju, zavádzaniu nových foriem práce, rastu knižničných ukazovateľov.

Či už to bolo zriaďovanie pobočiek (1973, 1975, 1976, 1992...), presťahovanie knižnice do novej administratívnej budovy (1977), vybudovanie hudobného oddelenia (1979), vždy sa sledoval cieľ – priblížiť knihu, knižničné dokumenty čitateľom a používateľom knižnice, poskytnúť im kvalitné služby v esteticky zariadených priestoroch s bohatou ponukou knižničných dokumentov zo všetkých vedných odborov, s využitím i možností prezneného štúdia.

Boli to roky, keď sa každým rokom zvyšovali finančné náklady na nákup knižničných dokumentov, zariadenia pre knižnice, a to nielen pre okresnú knižnicu, ale i pre knižnice v okrese, ktoré okresná knižnica metodicky riadila. Boli to roky aktívne i pre oblasť edičnej činnosti. Bibliografické materiály vydávané na oddeleniach knižnice vhodne doplňovali informačný aparát knižnice. V rámci spracovávania periodických publikácií sa vydával časopis pre knihovníkov Knihovnícky svit (1972) a časopis pre deti a mládež Knihovníček (1977).

Boli to roky, keď sme sa neuspokojili iba s dosiahnutými výsledkami práce, našou snahou bolo získať ďalšie informácie , hodnotenia, analýzy. Z toho dôvodu sa realizovalo niekoľko prieskumov čítania, ktorých výsledky a závery boli podkladom pre ďalšiu prácu. Boli to napr. Prieskum čítania učňovskej mládeže, Prieskum práce s poľnohospodárskou literatúrou, prieskum čítania žiakov stredných škôl Čo mi dáva čítanie, prieskum čítania žiakov ZŠ Prínos čítania v kategórii školopovinných detí a ďalšie, v rokoch 1982 – 1995.

Boli to roky plodnej práce, ktorej výsledky sa odzrkadlili i na počte a rôznych formách podujatí organizovaných pre široký okruh čitateľov a používateľov, počnúc deťmi materských škôl, končiac dôchodcami. Každoročne organizované podujatia so spisovateľmi nesporne prispeli k prehĺbeniu národného povedomia mladej generácie. V roku 1979 sa zorganizoval I. Knihovnícky týždeň, ktorý sa každoročne organizoval až do roku 1990.

Od roku 1982 sa poskytovali služby aj handicapovaným osobám a to požičiavaním zvukových kníh pre zrakovo postihnutých a nevidiacich používateľov.

Z nových foriem práce sa osvedčila aj klubová činnosť. V roku 1985 začal aktívnu činnosť Klub hudobnej mládeže pri Hudobnom oddelení OK a v roku 1989 Klub priateľov vedecko-fantastickej literatúry ORION pri Oddelení krásnej literatúry OK, ktorý združoval záujemcov o sci-fi literatúru. Literárny klub, ktorý sa prvýkrát predstavil v roku 1996 aktívne pracuje dodnes. Za uplynulé roky činnosti na svojich pravidelných podujatiach predstavil tvorbu začínajúcich autorov nielen z mesta Nové Zámky, ale aj zo širokého regiónu.

V roku 1990 sa po prvýkrát zorganizoval Čitateľský tábor pre deti základných škôl, cieľom ktorého bolo komplexne podchytiť záujmy čitateľov organizovaním rôznych podujatí, literárnych vychádzok, spoznávania prírody, stretnutí so spisovateľmi, ochranármí prírody atď. V ďalších rokoch sa toto podujatie, dá sa povedať, že veľmi obľúbené u mladých čitateľov opakovalo ešte niekoľkokrát. Boli to roky, keď sa pracovníci okresnej knižnice spoločnými silami podieľali na realizácii činnosti, spoločne riešili problémy, spoločne sa tešili z úspechov.

Hodnotiť činnosť knižnice za 29 rokov by si vyžiadalo určite dlhší výpočet realizovaných podujatí, ako aj dosiahnutých výsledkov činnosti. Nie je však cieľom môjho príspevku detailne zmapovať činnosť za uplynulé obdobie, je to skôr malé zamyslenie sa nad uplynulým časom, časom stráveným medzi knihami a knižnicami, v kolektíve obetavých pracovníkov, ktorým aj touto cestou ďakujem za spoločné roky plodnej práce.

Ešte ako riaditeľka knižnice a zároveň ako knihovníčka Pobočky 1 (1978-1997) som mala predstavu, že v knižničnej práci v Nových Zámkoch budem pokračovať i v rokoch, keď už budem v dôchodkovom veku, samozrejme, ako neprofesionálna knihovníčka. Moja predstava sa zrealizovala, avšak v úplne inej konštelácii. Som rada, že svoje dlhoročné praktické skúsenosti nadobudnuté či už vo funkciách inšpektorky kultúry, riaditeľky alebo knihovníčky na Pobočke1 som mohla zúročiť ako ústredná metodička v Univerzitnej knižnici – Národnom knižničnom centre v Bratislave a od mája t.r. vo funkcii vedúcej metodického oddelenia Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave.

Záverom želim celému kolektívu Knižnice Antona Bernoláka v Nových Zámkoch pri príležitosti 50. výročia vzniku knižnice veľa úspechov do ďalšej práce, veľa entuziazmu a veľa vďačných používateľov, bez ktorých knižničná práca stráca na svojom význame a dôležitosti.

Marta Weissová

ČO TREBA VEDIET O SLUŽBÁCH A KLUBOCH V KNIŽNICI

ODDELENIE ODBORNEJ LITERATÚRY

Oddelenie odbornej literatúry (OOL) sídli na Hlavnom nám. v budove Mestského úradu.

Vzniklo v roku 1990 zlúčením fondov bývalého oddelenia politickej literatúry a fondov náučnej literatúry preradených z oddelenia literatúry pre dospelých. Priestorové podmienky oddelenia sa však ukázali byť nepostačujúce pre prehľadné uloženie získaných dokumentov. Preto sa pristúpilo k realizácii rekonštrukčných prác. Prebiehali v dvoch etapách – v rokoch 1996 a 1997.

Vybudovaním tzv. podstropnej galérie sa nielen účelovo zväčšili priestory ale interiér oddelenia tiež nadobudol nevšednú architektonickú podobu.

Oddelenie je svojou činnosťou zamerané predovšetkým na uspokojovanie vzdelávacích a informačných potrieb čitateľskej verejnosti. Za týmto účelom sústreďuje encyklopedickú, náučnú a populárno-náučnú literatúru, ktorá predstavuje viac ako 55 000 zväzkov kníh, periodík a CD z rôznych vedných odborov v jazyku slovenskom, maďarskom, českom a anglickom.

Prehľad o knižničnom fonde poskytujú systematicky budované katalógy. Popri klasických môžu čitatelia využívať tiež ON LINE katalóg. Sú v ňom zaznamenané prírastky fondu od roku 1996 ako aj časť staršej literatúry, ktorá už bola v rámci prebiehajúcej retrokonverzie počítačovo spracovávaná.

Dokumenty sú uložené podľa jednotlivých vedných odborov a čitatelia k nim majú voľný prístup. K prezenčnému štúdiu je určená literatúra vyčlenená do príručného fondu (encyklopédie, aktuálne dokumenty, najnovšie čísla periodík a denná tlač).

Služby sú dominujúcou zložkou činnosti oddelenia, pričom sa dôraz kladie nielen na ich kvalitu ale aj rozsah. Preto sú čitateľom okrem výpožičných služieb poskytované tiež:

- medziknižničné výpožičné služby
- bibliograficko-informačné služby
- rezervovanie literatúry
- reprografické služby

Veľkým prínosom pre skvalitnenie činnosti oddelenia bolo sprístupnenie Internetu – v máji 2000. V ponuke knižničných služieb OOL sú aj kultúrno-vzdelávacie podujatia. Najväčší záujem zo strany škôl (základných a stredných) je o prenesené hodiny informatickej výchovy a exkurzie.

S veľkým záujmom sa stretávajú aj čitateľské besedy, podujatia pripravované v spolupráci s Centrom drogových závislostí, besedy so psychológom....

Hlboké humánne poslanie prináša spolupráca s Domom sociálnych služieb v Lipovej pri realizácii spoločných podujatí. Obdobný zámer sledujú tiež už tradičné výstavy ručných prác čitateľov, ktoré umocňujú atmosféru kresťanských sviatkov - Veľkej noci a Vianoc.

K osobitným formám práce s čitateľmi patrí klubová.

Pri OOL bolo z podnetu čitateľov založených niekoľko klubov:

Klub ALFA - zameraný na psychológiu, psychotroniku a alternatívnu medicínu.

Klub filatélie – výmena informácií z oblastí filatélie a numizmatiky.

Klub AMICUS – stredoeurópsky kultúrny klub združujúci novožamockých intelektuálov.

Klub Antona Bernoláka – zameraný na výskum regionálnych dejín.

Uvedené kluby rozvíjali svoju činnosť v rokoch 1990 – 1996 kedy postupne vznikali i zanikali.

V roku 2000 začal pracovať *Výtvarný klub*. Pri svojich aktivitách vhodne využíva umenovednú literatúru z fondu oddelenia a jeho interiér k prezentácii diel svojich členov – mladých výtvarníkov.

Oddelenie za relatívne krátke obdobie svojej činnosti získalo viac ako 1 700 pravidelných návštevníkov. Čitateľské zázemie tvoria nielen študenti, ale tiež podnikatelia, učitelia, dôchodcovia...

Prосто tí, ktorí sa chcú ďalej vzdelávať, byť informovaní, kráčať s dobou.

ODDELENIE KRÁSNEJ LITERATÚRY

Oddelenie krásnej literatúry (OKL) vzniklo v roku 1990 z bývalého oddelenia pre dospelých.

Knižný fond oddelenia obsahuje všetky žánre krásnej literatúry – klasickú prózu, modernú prózu, oddychové žánre, poéziu, drámu, cestopisy, memoáre, historické romány...

Knižničný fond je dvojjazyčný, asi jedna jeho tretina je v maďarskom jazyku, menšia časť fondu obsahuje knihy v ruskom, anglickom, nemeckom a francúzskom jazyku, fond obsahuje asi

40 000 zväzkov. Stavanie fondu je autorské a niektoré špecifické žánre (kriminálne romány, povinná literatúra) sú vyčlenené osobitne. Periodiká sú k dispozícii v čitárni. Zo špeciálnych dokumentov sú najdôležitejšie zvukové knihy pre nevidiacich, požičiavajú sa len nevidiacim a slabozrakým čitateľom, nakoľko oddelenie je pobočkou Slovenskej knižnice pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči.

Čitateľom slúži autorský a názvový katalóg.

Oddelenie poskytuje základné a špeciálne služby pre prevažne dospelých a zamestnaných aj nezamestnaných ľudí v strednom veku, dôchodcov a študentov stredných a vysokých škôl. Medzi čitateľmi prevažujú ženy nad mužmi približne v pomere 2 : 1.

Pri OKL pracuje *Klub priateľov vedeckej fantastiky (SFK) ORION* – od roku 1989. Združuje čitateľov knižnice so záujmom o vedeckú fantastiku a jej príbuzné žánre a vedné odbory, klub má 22 členov. Klub pripravuje besedy na rôzne témy súvisiace s vedeckou fantastikou, videoprojekcie SF filmov, besedy s hosťami, vydáva klubový časopis tzv. fanzin ORION, doteraz vyšlo 32 čísiel, inštaluje nástenku klubových aktualít a zaujímavostí. Členovia SFK majú možnosť zúčastňovať sa stretnutí slovenských a českých SF klubov. Klub sa stretáva trikrát v mesiaci. Akcie sú voľne prístupné aj nečlenom klubu. Podrobné informácie sú prístupné aj na internetovej stránke KAB.

Vzácnym hosťom klubu bol prvý slovenský kozmonaut – *plk. Ing. Ivan BELLA*, ktorý nás navštívil 25. 2. 2000 .

ODDELENIE PRE DETI A MLÁDEŽ

Poslaním a predmetom činnosti *oddelenia pre deti a mládež* (OML) je poskytovať deťom a mládeži ako i ostatným záujemcom o detskú literatúru knižnično-informačné služby, vzbudzovať záujem detí o knihy , upozorňovať na hodnotu umeleckého textu, viesť ich k úcte k tým, ktorí knihy napísali a detského používateľa vychovávať k návyku na čítanie. Na OML je vyše 20 000 zväzkov – knihy rozprávkové, povesti, básne, diela dobrodružné, romány pre deti, povinná literatúra, náučná literatúra v jazyku slovenskom a maďarskom, detské periodiká, cudzojazyčná literatúra a slovníky v anglickom, nemeckom a francúzskom jazyku.. Výchovu k čítaniu pracovníčky oddelenia realizujú predovšetkým starostlivo a cielene pripravenými podujatiami pre kolektívy detí od predškolského veku až po posledné ročníky ZŠ v spolupráci s materskými škôlkami a základnými školami. Úspešne sa rozvinula spolupráca so špeciálnou školou a s klubom pestúnskych rodín v rámci občianskeho združenia Návrat.

V súčasnosti sa pripravuje založenie *Hevi klubu*, ktorého cieľom bude hravými formami vzbudzovať v deťoch lásku ku knihám a rozvíjať čitateľské návyky a kreativitu.

HUDOBNÉ ODDELENIE

*Skutočne neexistuje nič podobného hudbe,
čo by tak podstatne naplnilo okamih.*

(Johann Wolfgang Goethe)

13. decembra 1979 otvorila knižnica svoje špecializované oddelenie – *oddelenie hudobné*, ktoré slúži tým používateľom knižnice, ktorí popri čítaní radi počúvajú nahrávky na gramoplatniach a CD nosičoch. Vo fonotéke oddelenia sa nachádzajú nahrávky od rozprávok pre deti cez dychovky, rock, jazz, country, šansón, folklór až po koncerty vážnej hudby, operné árie, operetné melódie, relaxačnú a meditačnú hudbu a pod.

O vznik oddelenia sa zaslúžila *Mgr. Magdaléna Kissová*, ktorá od samých začiatkov až po odchod do dôchodku neúnavne vstúpovala lásku k hudbe mnohým žiakom základných a stredných škôl, ba aj maličkým predškôlkom.

Od svojho vzniku oddelenie nakupovalo, spracovalo, skatalogizovalo a ponúklo používateľom vyše 8 000 kusov zvukových dokumentov.

Okrem individuálnych poslucháčov, ktorí majú možnosť pomocou slúchadiel počúvať gramoplatne a CD z fondu oddelenia; používať dostupné katalógy; využívať príručnú knižnicu a prezenčne si vypožičať noty, knihy, časopisy, obaly a prílohy k zvukovým nahrávkam; byť informovaný prostredníctvom nástieniek, panelov výstaviek, osobnou informáciou o aktuálnych otázkach hudobného života; požiadať o bibliograficko-informačnú službu; sú časťmi hosťami aj kolektívy detí a mládeže zo škôl, ktoré hudbu nielen počúvajú,

ale sa o jej tvorcoch aj rozprávajú pod vedením knihovníčky a učiteľov hudobnej výchovy.

V rámci BIS oddelenie poskytuje všetkým záujemcom informácie z oblasti hudby, čomu sa najviac tešia mladí ľudia, ktorí študujú hudbu, ale aj pedagógovia hudobnej výchovy.

Najvd'áčnejšími poslucháčmi už od roku 1985 sú členovia *klubu Hudobná mládež*, ktorý klub sa v spolupráci so ZUŠ pravidelne zúčastňuje podujatí oddelenia.

V ponuke oddelenia sú prednášky a gramokoncerty o dejinách hudby, hudobných nástrojoch, skladateľoch slovenskej národnej hudby, svetových skladateľoch, o vianočných zvykoch a tradíciách u nás i vo svete a veľa iných podujatí, ktoré prispôsobuje potrebám a požiadavkám základných a stredných škôl novozámockého okresu.

Hudobné oddelenie nezabúda ani na najmenších, už 18 rokov uskutočňuje pre deti predškolského veku súťaž v sólovom speve „Spievaj s nami“. Pre tých, ktorým vlasy postriebriť neúprosný čas, v októbri – mesiaci úcty k starším, vždy pripraví pásmo hudby, slova, piesne a tanca „Jesenný pozdrav“.

Pri rozličných príležitostiach vyšli tlačou publikácie, bibliografie a metodické materiály k významným výročiam:

„Gaudium“ – sakrálna nahrávka vo zvukovom fonde knižnice;

„Hudobníci okresu Nové Zámky“; „Eugen Suchoň“ – život a dielo; „Domov sú ruky, na ktorých smieš plakať“ – slovenská literatúra vo fonde zvukových dokumentov a iné...

ÚSEK BIBLIOGRAFIE A REGIONALISTIKY:

V roku 1989 bol zriadený *Úsek bibliografie a regionalistiky* pri odbornom oddelení knižnice, neskôr ako samostatné z hľadiska regionálnych informácií veľmi významné pracovisko.

Zbierkový fond tvoria knihy, časopisy, bibliografie, brožúry, drobné tlače, pohľadnice, CD, magnetofónové pásky a mikrofiše regionálneho charakteru čo znamená, že sú vydávané na území okresu Nové Zámky a viažu sa na tri územné obvody – Nové Zámky, Štúrovo a Šurany a v rámci obvodov na 61 obcí.

Do súčasnosti je na regionálnom úseku zaregistrovaných 755 titulov regionálnych kníh. Knihy sa získavajú sponzorstvom, formou darov, priamymi kontaktmi na autorov, cez vydavateľstvá.

Časopisy regionálneho charakteru – vychádzajúce v jednotlivých mestách či obciach novozámockého regiónu sa získavajú na základe zákona č. 212/97 Z. z. o povinných výtlačkoch.

Všetky tieto časopisy podliehajú bibliografickému spracovaniu, zaevidujú sa do kartoték a sú archivované. Sústreďovanie brožúr, drobných tlačí a pohľadníc je najobťažnejšie. Do súčasnosti je zaevidovaných 328 brožúr, 1215 drobných tlačí a 90 pohľadníc.

Knižnica Antona Bernoláka v súlade s víziou Európy skladajúcej sa z občianskych silných a samostatných regiónov kladie veľký dôraz na prácu s regionálnymi dokumentmi od zhromažďovania až po ich sprístupnenie uvedomujúc si ich nezastupiteľný vklad do kultúrneho dedičstva, čoho dôkazom bol aj veľký záujem

verejnosti o výstavu *Mesto Nové Zámky v zrkadle histórie a literatúry*, na ktorej v spolupráci so súkromnou knižnicou Bibliotéka Kaláka bolo prezentovaných 145 diel autorov súvisiacich s našim mestom.

Z edičných aktivít úseku bibliografie a regionalistiky sú záujemcami vyhľadávané osobnosti kresťanského duchovného života, ktorý bol vydaný v roku 1999 a obsahuje biografické údaje vyše 500 duchovných z regiónu.

Hlavnou úlohou bibliografického úseku je spracovávať denne dostupné novinové a časopisecké články z ústrednej ako aj regionálnej tlače. Najstaršia bibliografická ročenka Okres Nové Zámky v tlači vyšla po prvý raz v r. 1977.

Od tej doby vychádza pravidelne ročne a mapuje politický, hospodársky a kultúrny život nášho okresu. Priemerný počet spracovaných záznamov sa pohybuje okolo 1 100. Nástupom zavádzania výpočtovej techniky patrila naša knižnica medzi priekopníkov.

Od r. 1991 – 1992 boli záznamy spracované v programe BYSIS a v r. 1993 – 2001 v programe ISIS 2.3. Bibliografické súpisy obsahujú autorské, menné, profesné, geografické a predmetové registre.

Nemenej významné sú i bibliografie personálne, registrujúce, ktoré sú zamerané na významné osobnosti, udalosti, výročia a podobne a za 50 rokov ich vyšlo úctyhodné množstvo, v súčasnosti už často v elektronickej podobe na web. stránke knižnice. Ich vydávanie je plánované a podlieha registrácii v SNK, kde sú zaraďované do bibliografie bibliografií.

Úsek buduje aj sekundárne informačné zdroje, katalógy: kníh – autorské a predmetové; regionálnych časopisov; brožúr a bibliografií; veľmi dôležité sú katalógy regionálnych osobností, ktoré sú založené autorsky a profesne a sú nevyhnutnou súčasťou pri tvorbe personálnych bibliografií.

POBOČKY A MIESTO OBSLUHY

Knižnica Antona Bernoláka má v súčasnosti dve pobočky a jedno miesto obsluhy.

Pobočka 1 (bývalá Pobočka 2) otvorená v roku 1976 sídli v budove Požitavského osvetového stre-
diska a jej fond, približne
8 000 zv. tvorí krásna a detská literatúra.

Pri nej úspešne a veľmi pravidelne pracuje už šesť rokov *Literárny klub*, ktorý organizuje mesačne tematic-
ké večery prózy a poézie určené verejnosti a patrí medzi najlepšie na Slovensku.

V súčasnom období sa zameriava na prezentáciu diel svojich členov a začínajúcich regionálnych autorov.

Pobočka 2 (bývalá Pobočka 4) je umiestnená na veľkom sídlisku Nábřežie v Centre kultúry.

Má približne 10 000 zv. literatúry a tlače univerzálneho zamerania a vhodne dopĺňa kultúrnu ponuku sídli-
ska. Spolupracuje s blízkymi základnými i materskými školami.

Miesto obsluhy sa nachádza v miestnostiach v Dome dôchodcov – Penzióne a týždenne raz poskytu-
je výpožičné služby starším obyvateľom. Kultúrne podujatia sú zacielené na mesiac úcty k starším.

Žiaľ dve pobočky knižnice boli v roku 1997 zrušené z ekonomických dôvodov.

...“ *Drabé knihovníčky, strážkyne chrámu, je šťastie, že všetky tituly sveta si našli miestečko v dokonalej organizá-
cii vašich pamätí (ako by som sa tam vyznal bez vás ja, čo mám pamäť ako deravé vrece?) a je zázrakom, že ste obozná-
mené so všetkými témami zoradenými v regáloch, čo vás obklopujú. ... ale ako dobre by bolo, keby sme počuli, ako rozprávate
svoje obľúbené romány návštevníkom stratených v lese čitateľských možností ... aké by bolo nádherné, keby ste ich počuli
svojimi najlepšími spomienkami na knihy ! Rozprávačky, buďte čarodejkami, a knihy budú skákať z regálov rovno do
čitateľových rúk.“*

Daniel Pennac: Ako román

KRONIKY ROZPRÁVAJÚ,...alebo TVORCOVIA KNÍH, HOSTIA U NÁS

A/ SPISOVATELIA, PUBLICISTI, ILUSTRÁTORI U NÁS

V rokoch 1970 – 1975 sa píše začiatky organizovania prvých besied so spisovateľmi:

- Ladislav Ťažký, Dušan KUŽEL
- r. 1972 - FEHÉR Klára
- r. 1974 - Helena Križanová-BRINDZOVÁ, DÁVID Teréz, VERSEGHY Erzsébet, DUBA Gyula

V ďalších rokoch nás navštívili títo tvorcovia:

- r. 1975 - ORDÓDY Katalin, Andrej CHUDOBA,
Elena ČEPČEKOVÁ, Hana ZELINOVÁ
- r.1976 - Elena ČEPČEKOVÁ, DÉNES György,
VERSEGHY Erzsébet, Hana ZELINOVÁ,
Rudolf DOBIÁŠ
- r. 1977 - Peter ANDRUŠKA,
Helena Križanová-BRINDZOVÁ, TÓZSÉR Árpád,
ORDÓDY Katalin
- r. 1978 - Benjamín TINÁK, Anton HABOVŠTIAK,
Pavol ŠTEFÁNIK, TÓZSÉR Árpád, TÓTH László,
VARGA Imre, Ladislav ŠVIHRAN,
Vojtech KONDRÓT
- r. 1979 - CSONTOS Vilmos, Jozef PAVLOVIČ
- r. 1980 - Viera GAJDOŠOVÁ, Helena DVOŘÁKOVÁ,
Luboš JURÍK
- r. 1981 - Benjamín TINÁK, Ladislav BALLEK,
Peter ANDRUŠKA
- r. 1982 - Klára JARUNKOVÁ, Elena ČEPČEKOVÁ,
Mária ĎURÍČKOVÁ
- r. 1983 - Andrej CHUDOBA, Božena TRILECOVÁ,

- r. 1984 - DÁVID Teréz, Peter ANDRUŠKA
Luboš JURÍK, Ladislav ŠVIHRAN,
Rudolf DOBIÁŠ, Benjamín TINÁK
- r. 1985 - Dušan DUŠEK, Ladislav HAGARA,
Elena ČEPČEKOVÁ, Jozef PAVLOVIČ
- r. 1986 - Peter ANDRUŠKA, Ján TURAN,
Jana ŠRÁMKOVÁ, Eleonóra GAŠPAROVÁ,
Etela FARKAŠOVÁ
- r. 1987 - Luboš JURÍK, Daniel HEVIER,
Peter ANDRUŠKA, Ondrej MARUŠIAK
- r. 1988 - Jana ŠRÁMKOVÁ, Štefan MORAVČÍK,
Zuzana ZEMANÍKOVÁ, Viera ŠVENKOVÁ,
Ružena Dvořáková-ŽIARANOVÁ
- r. 1989 - Hana ZELINOVÁ, Daniel HEVIER,
Martin KELLENBERGER, Luboš JURÍK,
Dezider BANGA, Hana ZELINOVÁ
- r. 1990 - Luboš JURÍK, Rudo BRTÁŇ, Anton HYKISH
- r. 1994 - Peter ANDRUŠKA, Ondrej MARUŠIAK,
Benjamín TINÁK
- r. 1996 - Vojtech KONDRÓT
- r. 1997 - Ladislav ŤAŽKÝ, Luboš JURÍK, Ľudovít FUCHS, Peter ANDRUŠKA, Andrej ČERVENÁK,
Ladislav ŤAŽKÝ, Laco ZRUBEC, v rámci
„Túlavého autobusu“ to boli: Pavol ŠTEVČEK,
Jozef BOB, Marta ŠURINOVÁ,
Alexander HALVONÍK, Vojtech KONDRÓT
- r. 1998 - Jozef ZRNEK, Rudolf ČIŽMÁRIK,
Peter ŠTRELINGER, Viera ŠVENKOVÁ
- r. 1999 - Anton RÁKAY, v rámci Dní detskej knihy nás navštívili Ján BEŇO, Marianna GRZNÁROVÁ,
Anton HABOVŠTIAK, Vojtech KONDRÓT,
Jozef PAVLOVIČ, Daniela PODRACKÁ,
Václav ŠUPLATA, Ladislav ŠVIHRAN, Ján ULÍČIANSKY, ilustrátori Martin KELLENBERGER,
Katarína ŠEVELLOVÁ, riaditeľ Bibiany Peter ČAČKO, šéfredaktorka vyd. Mladé letá
Magda BALOGHOVÁ a Eva HORNIŠOVÁ, redaktorka časopisu Slniečko Ľubica KEPŠTOVÁ, redaktorka Slov. rozhlasu Mária ŠIŠOLÁKOVÁ
- r. 2000 - Milan ŠPILBERGER, Gustáv MURÍN
- r. 2001 - Luboš JURÍK, Erik KLEIN, Vladimír LUKEŠ,
Štefan KONKOL, Jozef MELICHER,
Jozef TRUBÍN

B/ V Literárnom klube sa tiež prezentovali významní autori:

- r. 1996 - Ľudovít FUCHS
- r. 1997 - Rudolf ČIŽMÁRIK, Andrej SMOLÁK,
Ladislav BALLEK, Ľudovít Gregor PAPUČEK,
Ján MAJERNÍK
- r. 1998 - Ladislav BALLEK, Emil KUDLIČKA,
Vojtech KONDRÓT
- r. 1999 - Vojtech KONDRÓT, Peter ANDRUŠKA
- r. 2000 - Ján BUZÁSSY
- r. 2001 - vyhlásenie I. ročníka literárnej súťaže

C/ Okrem spisovateľov, ilustrátorov v našej knižnici prezentovali svoju prácu aj redaktori z týchto vydavateľstiev:

- Mladé letá, Redakcia stredoškolských časopisov, časopis Kamarát, Mladé rozlety, Literárny týždenník

D/ Listujúc 20 ročnú kroniku hudobného oddelenia objavujeme mená vzácných hostí – účastníkov besied, koncertov umelcov, hudobných skladateľov a interpretov:

- nár. umelec Milan NOVÁK, Ladislav BURLAS, Ivan HRUŠOVSKÝ, Hanuš DOMANSKÝ, Juraj HATRÍK, Štefan KLIMO, Zdenko MIKULA, dcéra Eugena SUCHOŇA Danica ŠTILICHOVÁ, Klára HAVLÍKOVÁ, Peter MICHALICA, Peter ŠARAY, Elena Šarayová-KOVÁČOVÁ, Bratislavský detský zbor .....

E/ VÝSTAVY, na ktoré sa pamätáme:

- r. 1997 - otvorenie Pobočky knižnej distribúcie HREBENDA na OKL
- r. 1998 - výstava fotografií cestovateľa Tibora MUDROCHA
- výstava obyvateľov DSS - Lipová
- r. 1999 - výstava
„Najkrajšie a najlepšie detské knihy 1990 – 1998“
- r. 2000 - výstava kníh Mladé letá z príležitosti
50. výročia založenia vydavateľstva
- r. 2001 - výstava „Mesto v zrkadle histórie a literatúry“

F/ Každoročne sa podielame na významných kultúrno-vzdelávacích podujatiach, ako napr.:

- okresné kolo súťaže
„Prečo mám rád slovenčinu – Prečo mám rád Slovensko“
- Dni CZUCZORA Gergelya

PRÁCA, KTORÚ ČITATELIA NEVIDIA...

Naša verejná regionálna knižnica má okrem oddelení, ktorých úlohou je styk s verejnosťou a priamy kontakt s čitateľom aj oddelenia a úseky, ktoré sú pred ich zrakom ukryté, ale bez ktorých by sa služby knižnice nemohli využívať, a knižničné dokumenty by nemohli byť prístupné.

V prvom rade ide o:

ODDELENIE DOPLŇOVANIA A SPRACOVANIA KNIŽNIČNÝCH FONDŮ,

ktoré od roku 1996 spracováva a eviduje a katalogizuje knižničný fond s využitím výpočtovej techniky, do roku 2000 v softvéri Smartlib 3.0, a od roku 2001 vďaka grantu z Ministerstva kultúry SR z prostriedkov všeobecnej pokladničnej správy v modernom kompatibilnom programe Rapid Library.

Roky 1999 – 2001 boli úspešné pre našu knižnicu z hľadiska ďalšej automatizácie a technického vybavenia, na ktoré poskytol investície zriaďovateľ – Krajský úrad v Nitre, a ktoré slúžia na zrýchlenie toku informácií: telefax, kopírovací stroj, 15 osobných počítačov s operačným systémom MS DOS a WINDOWS, ktoré udržiava správca počítačovej siete, ktorý spolupracuje najmä s oddelením doplnovania, ekonomicko-personálnym oddelením, ako i s oddelením odbornej literatúry.

Knižnično-informačné fondy tvoria chrbtovú kosť knižnice, v súčasnosti je ich skladba: knižničné jednotky spolu – 137 817; odborná literatúra pre dospelých – 43 749; krásna literatúra pre dospelých 56 184; odborná literatúra pre deti – 6 933; krásna literatúra pre deti – 23 513; špeciálne dokumenty – 7 438; audiovizuálne dokumenty – 7 361; elektronické dokumenty – 77.

Jazykové členenie literatúry: slovenská a česká – 62%; maďarská – 33%; cudzojazyčná – 5% .

METODICKÉ PRACOVISKO je odborným útvarom, ktoré metodicky, poradensky usmerňuje verejné – mestské a obecné knižnice v okrese Nové Zámky, podľa potreby ich navštevuje, pomáha im a radí pri odborných knihovníckych činnostiach, rokuje so zriaďovateľmi knižníc, vykonáva rozborovú a štatistickú činnosť a zabezpečuje vzdelávanie knižničných pracovníkov.

Z úspešných vzdelávacích podujatí pre knihovníkov možno vyzdvihnúť:

- r. 1984 - okresný seminár – Ladislav NOVOMESKÝ
- seminár „Práca s poľnohospodárskou literatúrou“
- r. 1985 - seminár „Čítanie stredoškolskej mládeže“, hosť Rudolf LESŇÁK
- r. 1986 - seminár „Netradičné formy práce“
- r. 1987 - „Práca s náučnou literatúrou“
- vedecká konferencia „Význam bernolákovského hnutia“
- r. 1998 - „Pamiatky národného písomníctva“, hosť PhDr. Michal ELIÁŠ
- odborný seminár „Kniha – knihovník - čitateľ“
- r. 1999 - odborný seminár „Informačná výchova detí v knižnici“; „Práca s handicapovanými deťmi“
- r. 2000 - okresný seminár o rómskej kultúre a literatúre

Útvar, bez ktorého nemôže existovať žiadna organizácia je **ODDELENIE EKONOMICKO-PERSONÁLNE**, ktoré vedie účtovníctvo, zostavuje rozpočet a dbá na dodržiavanie zákonov, vypláca mzdy, (a niekedy aj odmeny) a vedie pokladňu.

KONTAKTY, PRIATEĽSTVÁ, ...alebo *KTO NÁS MÁ RÁD*

Knižnica sa za obdobie svojho pôsobenia snažila pestovať priateľské vzťahy s knižnicami u nás i v zahraničí, ktoré okrem odborných kontaktov prerástli v kontakty ľudské, vytvorili sa dlhoročné priateľstvá. Nedá sa nespomínať na dlhoročné priateľské kontakty s *Okresní knihovnou v Bruntále*, výmenu skúseností a vzájomné vzťahy. Dlhoročné priateľstvo nás viaže k *Župnej knižnici v Szentendre v Maďarsku (Pest Megyei Könyvtár)*, ktorého ovocím posledného obdobia boli prostredníctvom vedenia knižnice získané dva významné granty z Ministerstva kultúrneho dedičstva MR. Vďaka tomu sa v roku 2000 päť odborných pracovníkov našej knižnice zúčastnilo štvordňovej študijnej cesty v knižniciach v *Szentendre, Kecskeméte, Szegede, Békéscsabe, Gyule a Szolnoku* a získali cenné poznatky o automatizácii knižníc a formách práce s mládežou.

Zároveň knižnica získala do svojich zbierok odbornú knihovnícku literatúru.

V roku 2001 bol grant MK MR zameraný na získanie praktických skúseností v práci s internetom, elektronickými databázami a multimediálnymi zdrojmi. Šesť pracovníkov KAB sa v novembri 2001 štyri dni intenzívne „školilo“ a surfovalo na internete v *Župnej knižnici v Szentendre*. Priateľské kontakty a vzácne odborné skúsenosti nás viažu aj k *Župnej knižnici v Békéscsabe*, v roku 2000 sa z našej knižnice zúčastnila kolegyňa týždennej odbornej stáže, určenej pre mladých knihovníkov.

Radi spomíname na množstvo návštev a kontaktov aj z ďalších knižníc zo *Znojma, Brna, Esztergomu, Tatabánye*.

A kto nás má ešte rád?

Dúfajme, že naši sponzori, ktorí pomáhajú knižnici zmierniť nedôstojnú ekonomickú situáciu najmä knižnými darmi, a to: regionálne tlačiarne, najmä *AZ PRINT s.r.o.*; *Crocus, Litera*, vydavateľstvá *Perfekt, Mladé letá, Mediaprint*, ďalej veľvyslanectvá *Česka, Maďarska, USA, Švédska, Turecka, Nemecka, Francúzska, Holandska*, nadácie *Pro Hungaris* a *Illés* (MR) a *ZO Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny v Nových Zámkoch*.

Za uplynulých päť rokov nás výrazne podporil *ŠFK PRO Slovakia* (projekty na rekonštrukciu oddelenia odbornej literatúry, nákup literatúry, kultúrne aktivity), *Open Society Foundation* (výpočtová technika), *Úrad vlády SR* (projekt *Kniha – Kultúra – Rómovia*), *Protidrogový fond* (projekt *Knihou proti droge*) a *Mestský úrad v Nových Zámkoch* (kultúrne a edičné aktivity, rekonštrukcia), *Camionservis* (sťahovanie) ako i *Jednota, spotrebné drustvo*, poisťovňa *ERGO, Mliekospol a.s., Vaša stravovacia spoločnosť, spol. s. r. o.* a samozrejme *naši čitatelia*.

CESTOU K STOROČNICI..., alebo NAŠA MISIA A VÍZIA

Skúsme sa zamyslieť:

Priemerná kniha váži približne trištvrté kg. Koľko ton museli knihovníčky a knihovníci v službách premiestniť, podať, prevziať pri vrátení a uložiť na pôvodné miesto len v priebehu jedného roka, ak si čitatelia vypožičali 350 000 zväzkov.

Hádajte ?

Zdá sa, že knihovnícka práca nie je ľahká!

Ale vážne!

Čo je knižnica v súčasnosti ?

Azda najvýstižnejšie to napísal *Pavol BISAHLA* v marcovej Knižnej revue:

„Veru, knižnica je čosi zvláštne: je to kríženec starého s novým, je to veštiareň, kde sa neveští z ruky, ale z navrstvených vedomostí, kde šuchocú ozajstné myši, ale keď príde čas, i myši riadiace obrazovky a zložité kybernetické systémy. Knižnica je neokázalý zázrak, schopný vytvárať pevné súručenstvá ľudí, ktorí svojou profesionalitou spájajú a odkrývajú nové možnosti ľudských vzťahov. A súčasťou tejto profesionality je i nezištnosť a obetavosť, s akou ponúkajú to, čo by malo byť prirodzeným vlastníctvom všetkých, ale čo nie vždy všetci chcú a vedome pocitujú ako nevyhnutnosť. Takže týchto pár riadkov je predsa len o duši. Veď z čoho iného by brala silu tá vytrvalá a žiadnym režimom *nedocenená práca knihovníčok a knihovníkov, ktorí sa už málokedy takto titulujú, ale ktorých magika knižnice zdeformovala na čarodejníkov schopných premieňať prázdne nádoby na plné. Ich zásluhou nie je do duše až tak ďaleko*“.

A vízia ?

Aká bude naša verejná – regionálna knižnica v ďalšej päťdesiatke ?

Moderné informačné stredisko so slobodným prístupom k informáciám, rýchlym prepojením na sieťové informačné zdroje a poskytujúce kvalitné knižnično-informačné služby v našom multikultúrnom regióne.

Mala by podporovať celoživotné vzdelávanie, a zároveň by mala byť miestom oddychu, relaxácie, stretávania sa detí i dospelých s knihami, časopismi, multimédiami v kultivovanom a estetickom prostredí.

Aby ju navštevovali všetci, ktorí nezabudli čítať.

Aby ostala Gutenbergovou galaxiou.

NEVÁŽNE..., alebo
TROCHU KNIHOVNÍCKEHO HUMORU

Najdôležitejšie medzníky v živote knižnice (chronológia)

- 1926 – Uznesenie mestskej rady – vytvorenie dvoch knižníc (s knižným fondom v jazyku maďarskom a s knižným fondom v jazyku slovenskom – Mestská knižnica).
- 1945 – Počas bombardovania Nových Zámkov zničená väčšina zariadenia a kníh, zachránených iba 3 000 zväzkov.
- 1951 – Výnosom Povereníctva informácií a osvety č. 644/1951 sa zriadila z Mestskej knižnice Okresná ľudová knižnica – neskôr Okresná knižnica – názov do r. 1995 (sídlila v budove Grémia, Björnsonova ul.).
- 1956 – Knižnica prest'ahovaná do budovy Rímskokatolíckeho farského úradu na Hlavnom námestí.
- 1972 – Vytvorenie oddelenia politickej literatúry v budove Mestského úradu na Hlavnom námestí, od roku 1990 – oddelenie odbornej literatúry.
- 1973 – Začína vychádzať regionálny časopis Knižnícky svet.
- Otvorenie prvej pobočky knižnice (1973 – 1997).
- 1975 – Zriadenie miesta obsluhy v Klube dôchodcov.
- 1976 - Otvorenie Pobočky 2 (Ul. SNP 32).
- 1977 – Okresná knižnica umiestnená do administratívnej budovy na Tureckej ulici (okrem detskej a odbornej literatúry).
- 1979 – Svoju činnosť začalo špecializované hudobné oddelenie.
- Zorganizovanie 1. knižničného týždňa.
- 1985 – Založenie klubu hudobnej mládeže pri knižnici
- 1989 – Zriadený úsek bibliografie a regionalistiky.
- Založenie sci-fi klubu Orion pri knižnici.
- 1991 – Nákup prvého PC, kopírovacieho stroja a softvéru PARIS na oddelenie odbornej literatúry.
- 1992 – Získanie licencie na program BISYS.
- Zriadenie Pobočky 3 (zrušená r. 1997)
- Zriadenie Pobočky 4 v Centre kultúry - Nábrežie
- 1993 – Získanie licencie na program Micro CDS/ISIS, ver. 2.3.
- 1994 – Knižnica sa stáva pobočkou Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a začína poskytovať služby nevidiacim a slabozrakým.
- 1996 – Zmena názvu na Požitavskú knižnicu, strata právnej subjektivity a začlenenie do Požitavského regionálneho centra.

- _ Delimitácia pod KÚ v Nitre, predtým MK SR, strata účelového transferu na nákup knižničných jednotiek.
- Začiatok automatizácie KF v softvéri SMART LIB 3.0.
- Založenie Literárneho klubu pri knižnici.

1997 – Skončenie dvoch etáp rekonštrukcie oddelenia odbornej literatúry vytvorením štyroch podstropných galérií, čím sa zdvojnásobil priestor oddelenia.

- Nákup KF zo štátnych zdrojov – 0,- Sk (aj v rokoch 1998 – 1999)

1999 – Znovuzískanie právnej subjektivity zriadenou listinou KÚ v Nitre k 1. aprílu .

- Uskutočnenie Dňa detskej knihy v spolupráci s Bibianou – medzinárodným domom umenia pre deti, nákup KF.

2000 – Premenovanie knižnice na Knižnicu Antona Bernoláka v Nových Zámkoch (Anto Bernolák je pochovaný v Nových Zámkoch).

- Ďalší rozvoj automatizácie knižnice zakúpením moderného viacúčítateľského informačného systému Rapid Library.
- Zapojenie sa do občianskeho združenia Pro Bibliotéka, ktorého cieľom je vytvorenie virtuálneho súborného katalógu.
- Napojenie sa na svetovú informačnú sieť INTERNET a zriadenie webovej stránky knižnice.
- Založenie výtvarného klubu pri knižnici.

2001 – Dočasné presťahovanie sa do náhradných priestorov (MŠ na ul. Boženy Němcovej) kvôli rozsiahlej rekonštrukcie budovy Slovenskej poisťovne a.s.

- Získanie grantu na študijnú stáž 6 pracovníkov v Pest'Župnej knižnici v Szentendre k používaniu elektronických dokumentov a internetu vo verejných knižniciach z Ministerstva kultúrneho dedičstva MR.
- Získanie grantu na sprístupnenie elektronických databáz (CD Romov) s článkami zo svetovej odbornej tlače – EIFL Direct – Open Society Found.
- Vydanie Pamätnice knižnice k 50. výročiu vzniku s názvom „Polstoročie knižnice“.

2002 - Návrat do zrekonštruovaných a pre knižnicu upravených priestorov v budove Alianz – Slovenská poisťovňa.

- Vytvorenie útvaru knižnično-informačných služieb s úsekom literatúry pre deti a mládež; úsekom krásnej literatúry pre dospelých a hudobného úseku (typ tzv. rodinnej knižnice) so spoločným bodom obsluhy.
- Delimitácia knižnice pod nového zriaďovateľa – Nitriansky samosprávny kraj od 1. 4. 2002 v zmysle zákona č. 416/2001 Z. z. a vydanie novej zriaďovacej listiny.
- Získanie štatútu zamestnancov verejnej služby v zmysle zákona č. 313/2001 Z. z.
- Založenie Hevi klubu – „Múdre sovičky“ v rámci projektu Daniela HEVIERA a občianskeho združenia Fanfára z grantu Hodina det'om; klub združuje hyperaktívne deti s cieľom pestovať kreativitu a vytvárať vzťah ku knihám.
- Získanie grantu prostredníctvom Pest'Župnej knižnice v Szentendre z Ministerstva kultúrneho dedičstva MR na študijnú stáž 5 pracovníkov ohľadne odbornej práce v type rodinnej knižnice.
- Knižnica získava štatút Partnerská knižnica Národnej rady SR s cieľom priblížiť informácie a legislatívny proces obyvateľstva v súlade so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám č. 211/2000 Z. z. (projekt SNK v Martine, Združenie pre lokálnu demokraciu a grantu Matra - Holandské kráľovstvo)

A könyvtár életének legfontosabb állomásai - időrendi sorrendben:

- 1926 - A városi tanács határozata – két könyvtár kialakítása magyar és szlovák nyelvű könyv állománnyal – Városi könyvtár.
- 1945 - Érsekújvár bombázása idején a könyvek és a berendezés többségének elpusztul. 3 000 kötet megmentése.
- 1951 - Az Információs és Népművelő Megbízotti Hivatal 644/1951 – es rendelete alapján a Városi Könyvtár nevű intézmény Járási Népkönyvtárrá, később Járási Könyvtárrá alakult. Utóbbi nevén 1995-ig szerepelt és székhelye a Björnson utcában volt.
- 1956 - A könyvtár átköltözése a Főtéri Római Katolikus Plébánia hivatal épületébe.
- 1972 - A politikai irodalom részlegének létrehozása a Fő-téren a Városi Hivatal épületében, 1990-től ismeretterjesztő irodalmi részleg.
- 1973 - A Knihovnický svit szlovák nyelvű regionális folyóiratok indulása.
- Az I. számú fiókkönyvtár megnyitása /1973 – 1997/.
- 1975 - Kölcsönzési helység megnyitása a nyugdíjas-klubban.
- 1976 - A Sz. Nemzeti Felkelés utcai 32 szám alatti II. számú fiókkönyvtár megnyitása.
- 1977 - A Járási Könyvtár a Törökszalasztó utcai hivatali épületbe való kihelyezése / a gyermek –és ismeretterjesztő részlegeken kívül /.
- 1979 - A zenei szakosztály megkezdte működését.
- Az I. könyvtáros hét megszervezése.
- 1985 - A könyvtár mellett működő Zenei Ifjúsági Klub megalapítása.
- 1989 - A bibliográfiai és regionális részleg megalapítása.
- A könyvtár mellett működő Orion sci-fi klub megalapítása.
- 1991 - Az első számítógép, másológép és PARIS szoftver megvásárlása az ismeretterjesztő irodalmi részleg számára.
- 1992 - A BISYS program használati engedélyének megszervezése.
- A III. számú fiókkönyvtár megnyitása / 1992 – 1997 /.
- A IV. számú fiókkönyvtár létrehozása a Nyitra - menti Művelődési Házban
- 1993 - A Micro CDS/ISIS, ver. 2.3. program használati engedélyének megszerzése.
- 1994 - A könyvtár a Lőcsei Matej Hrebenda Vakok és Gyengénlátók Szlovák Könyvtárának segítő-részlegévé válik és szolgáltatásokat nyújt az érdeklődőknek.
- 1996 - A könyvtár új nevet vesz fel. Új neve Zsitva-menti Könyvtár. Jogalanyiságát elveszti és besorolják a Zsitva-menti Regionális Központba.

- A könyvállomány számítógépes feldolgozásának kezdete a SMART LIB 3.0 programban.

1997 - Az ismeretterjesztő irodalmi részleg két szakaszban való felújításának befejezése, négy mennyezet alatti galéria kialakítása a részleg kölcsönzési területének kibővítése céljából.

1999 - A Nyitrai Kerületi Hivatal 1999. április 1-i rendelete alapján a könyvtár visszanyeri jogalanyiságát.
- A Gyermekkönyv- napok megrendezése a Bibiana nemzetközi Gyermekházzal karöltve.
- A számítógépes feldolgozás továbbfejlesztése, többfunkciós információs rendszer, a Rapid Library megvásárlása.
- A Pro Bibliotéka nevű polgári társuláshoz való csatlakozás a könyvtár virtuális katalógus gyűjteményének kialakítása céljából.
- A számítógépes világhálóra való rákapcsolódás / INTERNET /. Önálló web oldal megnyitása.
- A könyvtár melletti Képzőművészeti Klub megalapítása.

2000 - A könyvtár nevének megváltoztatása. Új neve Érsekújvári Anton Bernolák Könyvtár / Anton Bernolák élete és munkásságának része Érsekújvárhoz kötődik /.

2001 - A Szlovák Biztosító R.T. épületének újjáépítése véget a könyvtár ideiglenes épületbe való költözése a Božena Němcová utcai volt ovoda épületébe.

The most important events in our library's life – chronological:

1926 - Town Council's act for setting up of two libraries (Hungarian and Slovak – Municipal library)

1945 – most of the books damaged during the bombing of Nové Zámky, only 3000 volumes preserved

1951 – a decree of then Ministry of Culture established district Library

1956 – Library transferred into the building of the roman-catholic parish at the Main Square

1972 – department of political literature set up at the Town Council at the Main Square

1973 – Launch of the regional journal “Knihovnícky svet“ and „Knihovníček“

1975 – a lending facility opened at the Retirement Home

1976 – second division opened (SNP 32 street)

1977 – district library transferred to the administrative building in Turecká street (except children and educational literature department)

1979 – music department opened; first librarian's week organized

1985 – musical youth club set up at the library

- 1989 – department of bibliography and regionalistics set up; science-fiction club „Orion“ founded
- 1991 – first PC, copy machine and software „PARIS“ bought for the department of educational literature
- 1992 – BISYS license acquired; third division opened
- 1993 – Micro CDS/ISIS license acquired, version 2.3
- 1994 – the library become a part of Slovak Library of Matej Hrebenda for the blind and started providing services for the blind and tender-eyed
- 1996 – the library changed its name for „Požítavská knižnica“; lost its legal entity and became part of „Požítavské regionálne centrum“; automatization of the library funds using SMART LIB 3.0 software; Literary club set up
- 1997 – two stages of renovation of the scientific and technical department completed with building of four galleries that doubled the space of the department
- 1999 – regaining of legal entity by the foundation decree of Regional Authority in Nitra; Child’s book day in cooperation with “Bibiana” - international art centre for children
- 2000 – library renamed as “Knižnica Anton Bernoláka v Nových Zámkoch” (Anton Bernolák is buried in Nové Zámky); further improvement of library automatization by a multi-user information system RAPID LIBRARY; engaged in civil association PRO BIBLIOTEKA – aiming at creation of a virtual index catalogue; connected to the Internet and own page created; fine art club set up
- 2001 – library transferred to a temporary place, former kindergarten in Božena Němcová Street due to an overall renovation of the building of Slovenská poisťovňa a.s.

POUŽITÉ PRAMENE

1. STRBA Sándor: *Az Érsekújvári Járasi Könyvtár története* . /manuskript /
2. Marta WEISSOVÁ: *Podiel Okresnej knižnice v Nových Zámkoch na plnení úloh vyplývajúcich zo zákona o jednotnej sústave knižníc*. / monografia knižnice (manuskript) /
3. *Kronika knižnice*.
4. *Ročné vyhodnotenia k štatistickým výkazom knižnice, roky 1976 – 2000*. / interné materiály /
5. *Podklady vedúcich oddelení a úsekov knižnice*

POĎAKOVANIE alebo VENOVANIE

Pamätnicu knižnice, ktorá vznikala v zložitých podmienkach konca roka 2001 by som rada venovala všetkým bývalým a súčasným knihovníkom, ktorí svojou prácou písali históriu našej knižnice.

Im patrí moje úprimné poďakovanie.

Zostavovateľka.

DOPLNENIE CHRONOLÓGIE KAB

2002 - Návrat do zrekonštruovaných, a pre potreby knižnice upravených priestorov s osobitným vchodom v budove Slovenskej poisťovne- Allianz,a.s.

- Vytvorenie nového typu útvaru služieb – **rodinnej knižnice** zlúčením oddelení detskej literatúry, odd. beletrie a hudobného oddelenia do celistvého priestoru s jedným miestom obsluhy
  - Od 1.4. sa zriaďovateľom knižnice stáva Nitriansky samosprávny kraj
  - Získaním spoločenskej sály v nových priestoroch sa knižnica začína pretvárať na multi-kultúrne komunitné centrum a zavádza do svojej činnosti pre knižnicu zatiaľ netradičné kultúrne aktivity – výstavy, vernisáže, literárne hodiny
- 2003**
- Knižnica Antona Bernoláka v Nových Zámkoch sa vďaka projektu Matra a Združenia pre lokálnu demokraciu stáva **Partnerskou knižnicou NR SR**
  - Realizácia projektu Knižnica ako rómske komunitné centrum, podporené Sorosovou nadáciou
  - Veľmi aktívne cezhraničné kontakty, študijné stáže, výmena skúseností, návštevy a vzdelávacie aktivity v knižniciach v MR - Szentendre, Tatabánya, Vác, Győr, Budapest
  - Zrušenie pobočky knižnice v Regionálnom osvetovom stredisku
- 2004**
- Získanie významného spozorského daru od Slovenskej sporiteľne a.s. a vydavateľstva Kalligram – knižná produkcia
  - Rozšírenie a zjednotenie výpožičného času knižnice, rodinná knižnica Otvorená aj v sobotu
  - Knižnica výrazne medializuje svoje kultúrno-vzdelávacie aktivity a poslanie
  - Začiatok pravidelných literárnych stretnutí, rozhovorov, večerov so spisovateľmi v Literárnej kaviarni Lavazza
  - Vydanie 1.čísła metodického časopisu pre knihovníkov regiónu Bibliofórum
- 2005**
- Rozšírenie internetu pre verejnosť aj v rodinnej knižnici a na úseku bibliografie a regionalistiky
  - Rozšírenie cezhraničnej spolupráce aj na knižnice v Župe Veszprém
  - Zavedenie novej formy propagácie aktivít knižnice – power pointová prezentácia na školách, stretnutiach s poslancami, knihovníkmi, starostami obcí
  - Zrušenie pobočky knižnice v Centre kultúry Nábřežie
  - Úspešné projekty knižnice na nákup knižničných fondov Knihy sú opäť v móde a Knihy pre všetkých, 100 kníh Tatra Banky a LCA ako i na vzdelávanie knihovníkov – študijná stáž v knižniciach Župy Pešť a Komárom-Esztergom a kurzy počítačovej gramotnosti Virtuálny svet knihovníkov